

Idaho

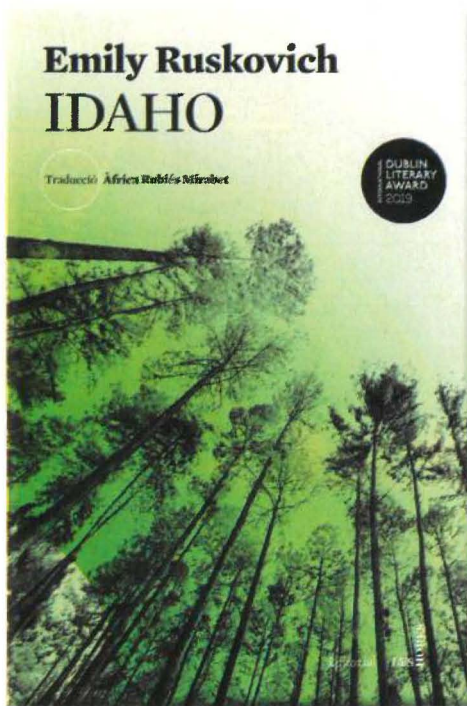
El club de lectura sobre *Idaho*, amb xat escrit, via WhatsApp, va estar activat per una entrevista notable que feu Eduard Màrquez, admiratiu, a l'Emily Ruskovich, jove llicenciada en Filologia Anglesa. S'hi veu una mica més el context personal de la novel·lista: tendra i jove com la mantega, sensible fins a la feblesa, d'uns ulls meravellosos, illa de literatura enmig del desert inhòspit d'Idaho.

Repetia que li agradava escriure i reescriure, que llegia en veu alta les seues frases, se sabia de memòria tota la novel·la, que escrivia sobre allò que estimava. Em va emocionar: el que explicava i el que narrava no era contradictori.

Al darrere seu hi havia un pare que tocava el piano i escrivia poesies cada dia i una mare sol·lícita, amable, que s'assembla al personatge d'Ann. No sé si hi ha també un drama personal que li engega el fosc mecanisme de la culpa.

M'imagino que un espai agrest, com la muntanya i la casa aïllada que narra, obliga la ment a una gran capacitat imaginativa; l'acostuma al fantasieig, a tancar-se en si mateixa i a obrir-se a la pròpia creativitat.

El resultat és *Idaho*, una obra commovedora, emotiva, difícil de llegir, que potser es desequilibra una mica cap al llenguatge. Com més avança la novel·la, més pren relleu i força l'acció dels personatges

↓ **AMB 'IDAHO', L'ESCRITORA NORD-AMERICANA EMILY RUSKOVICH VA GUANYAR EL DUBLIN LITERARY AWARD 2019**

secundaris. La novel·lista es deixa endur per la posició de mèdiom, diquem-ho així.

Té a veure amb l'actitud intuïtiva que es deixa seduir pels personatges, per les seues accions i per les seues reaccions, que en diem intuïtives, però que crec que és una facultat humana, negligida per la família i per l'escola, perquè clarament presenta perills: una altra realitat més poderosa que la real. Novel·lar és la continuació de l'habitud de la fanta-

sia, l'habitud del projectar, la felicitat inèdita de l'imaginar.

Hi ha un altre detall: la novel·lista actua amb honestat màxima. Si ella no sap què va passar, ni ho explica ni ho narra. Només explica el que coneix, no s'avança ni tampoc s'anticipa. Ni resol sempre tots els enigmes, les raons de l'assassinat no són explicades. La llegidora o llegidor queda atrapat en un sentiment d'estranyesa, d'inquietud, molt interessant.

Idaho és una novel·la en què el lector només sap el que el narrador sap. I no és pas tot, ni de lluny.

La composició temporal és acordada amb el funcionament de la memòria: anades i vingudes entre present i passat, amb indagacions cap al futur, per constatar allò que roman, no pas allò que ha canviat. Perspectiva interessantíssima!

Aquestes tres actituds mentals de la novel·lista, a saber, el deixar-se endur i investigar els seus personatges a través de l'escriptura treballada, l'admetre que la narradora no ho sap tot, i el temps futur entès com a continuïtat no com a ruptura, fan que la novel·la sigui tota diferent a les que coneixem habitualment.